

საბჭოთაო მემორიალი

გ ა მ რ უ ც დ ე ლ ი .

184

№ 39

1920 წ.

აგვისტოს 22

მკითხველს № _____
 რედაქციას № _____
 გადამცემს № _____
 მისამართს № _____
 9933

— რას ჰკითხულობ ასე თავ გადადებით, მეგობარო? მახელე. შჩედრინის ნაწერებს ამხანაგო. ამბობენ, ამ მწერალს ნაჩვენები აქვს რომელიღაც თავის მოთხრობაში, როგორ ახერხებდენ ძველი რუსის „ჩინოვნიკები“ რომ შემოსულ ქალაქზე სამი წლის შემდეგ მაინც მიეღო პასუხი მოხოვნელს.

შ უ რ ი ს ძ ი ე ბ ა.

ძნელი საქმე განვიზრახე: „წამებისა ვზილო ჯვარი“
 უნდა ვზილო! რაგინდ მძიმე ღარიღეს იგი, არ ვთქვა ვარი.
 ვზილო იმავ მოთმინებით... ვით სხვა ზიდავს „ჯვარს“ მხედარი,
 ნუ მომაკლებთ თანაგრძობას... თქვენთან ეგ მაქვს სანუკვარი.

ძველად, როცა რუსთა მეფე ტახტზედ იჯდა ბედნიერი
 ჰყავდა იმას ჩინოფნიკი, კაცი ფრიალ ნებიერი...
 ბაკენბარდით შემკობილი... სახე ტურთა, მშვენიერი
 თუმცა „ვირობას“ მეტ-სახელად უწოდებდა იმ კაცს ერი.

ს ა მ ო თ ხ ე შ ი

დილის ხუთი საათი იქნებოდა. მამა ღმერთს
 სამოთხის წყაროზე პირი დაეშანა, პირსახოცი მხა-
 რზე გადაეგდო და ოქროს სავარცხლით ვერცხ-
 ლისფერ მშვენიერ წვერს ივარცხნიდა. შორი
 ახლოს მთავარ-ანგელოზი გაბრიელი იდგა, ხელში
 პატარა თუნგი და ბოდლოს საპონი ეჭირა.

ისეთი მშვენიერი, მომხიბვლელი ზაფხულის
 დილა იყო, როგორც ყველა თქვენგანს უნახავს
 სამოთხეში. წყაროს მახლობლად ნორჩსა და უმა-
 ნკო კრავებს მოსწოლოდა გვერდით ახალგაზდა
 მგელი და მშვენიერ ზღაპარს ეუბნებოდა. იქვე,
 ბუჩქის ძირას ქორი წიწილებს ათამაშებდა და
 დედის მაგიერობას უწევდა. წარმოიდგინეთ, მძი-
 ნარე სომხის მუხლზე თათარს თავი მიედო და
 არხეინათ ჩიბუხს აბოლებდა და ეს ისეთ მივარდ-
 ნილ ალაგას, სადაც მას ვერავინ ვერაფერს შეუ-
 ტყობდა.

ერთი სიტყვით სამოთხეში ნამდვილი სამო-
 თხისებური წესრიგი სუფევდა, მაგრამ მიუხედავად

ამისა მამა ღმერთი მაინც ღრმა ფიქრებს მიცემული
 მაშინაღურად განაგრძობდა წვერების ვარცხნას.

— ბატონო, ა ბატონო! შიშითა და კრძა-
 ლვის ხმით მიმართა მეუფეს მთავარ ანგელოზმა
 გაბრიელმა.

უზენაესს, თითქო არც გაუგონიაო, შორს
 მიეუბნო თვალები და თან წვერის ვარცხნას გან-
 გრძობდა.

— მეუფეო ზეცათაო. კვლავ განიმეორა მთა-
 ვარ ანგელოზმა— ისმინე ჩემი უფალო!

— რა გსურს გაბრიელ, რით გინდა შემაწხოო?
 ტკბილისა და სევდიანი ხმით გამოეხმაურა მამა ღმე-
 რთი, მაგრამ ისე კი, რომ მისკენ არ მიბრუნე-
 ბულა.

— გულთა მხილაო, უსიამოვნო ამბავი მინდა
 გაუწყო.

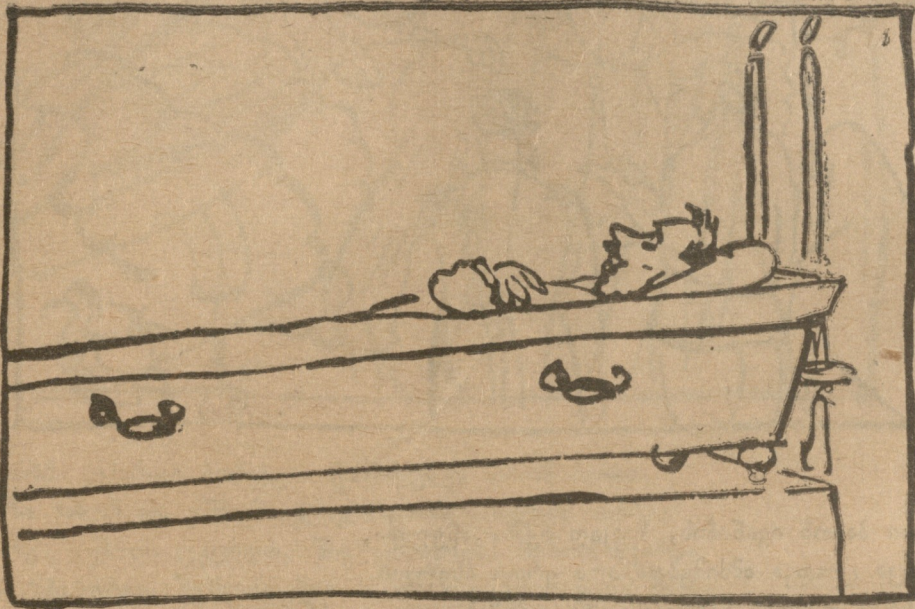
— სთქვი, სთქვი ნუ იკრძალვი.

— ქართველებში ჩუმი პლეღვარებაა ყოვლის
 შემძლებელი. ვშიშობ არაფერი შეგამთხვიონ.

— ვინ ქართველებია?

— აი ეს მოქიფე და მოუსვენარი ხალხი რომ
 არის.

ვინ დასთვალოს მეცნიერმან კაცნი, მისგან განამწარი?
 ცოტა რომ ვსთქვათ, იმათაგან შესდგებოდა მთელი ჯარი
 ცრემლს აღენდა უსაშველოდ... სჩქედდა იგი ვითა ღვარი
 (მასთან ერთად პახომ დიდი ქრთამის იყო ამღებარი!)

მაგრამ ქვეყნად დაბადებულს, აქვს ცხოვრების დასასრული.
 იმა პახომ ივანიჩსაც დაუდგა აქ აღსასრული.
 ცინკისაგან გაუკეთეს მშვენიერი კუბო, სრული;
 გულზე ხელი დაუკრიფეს და შიგ ჩასდევს ჩასუდრული.

— ვიცი, ვიცი... სოლომონ ზურგიელიძე
 რომ ჰყავთ...

— დიან მეუფეო ზეცათაო, სწორით იმათი
 წარმომადგენელია ის დიდებული მგოსანი.

— მერე რა უნდათ?

— ამბობენ გვარდია დააარსეს სამოთხეში და
 შეაიარაღეს კიდევაცო.

— რათ უნდათ გვარდია.

— აბა რა მოგახსენოთ. ვშიშობ არაფერი
 შეამჩვიონ თქვენს მცუფებას.

— კარგი და პატიოსანი, ჩემო გაბრიელ, მაგ-
 რამ მე რას მერჩიან, რა დამიშავებია მე მათთვის?

— არ ვიცი ყოვლად სახიერო, მაგრამ ჩემი
 მითქმა მოთქმა მათ შორის არავისათვის საიდუ-
 მლოს არ შეადგენს. გვარდიაში დიდძალი ჰეომარი
 ქართველი ჩაწერილაო.

— მერე რა უნდათ, გაბრიელ ჩემო.

— აღბათ სამოთხის აღება უნდათ. რალაც
 სასამართლოც დაუარსებიათ, რომლის წინაშე
 უნდა წარსდგეს თქვენი მეუფება ყოვლად სახი-
 ერო.

— წარსდგები, რატომაც არ წარსდგები.

— მეც ვარე ვფიქრობდი. ეგ ხალხი ახირე-
 ბული ხალხი კია, მაგრამ უსამართლოდ არავის არ
 ეპყრობა. უკანასკნელი შიკრიკის სიტყვით საქარ-

თველოში ბალშევიკებსაც თავისუფლება აქვს მი-
 ნიჭებული.

— თუ იმათ არაფერს უშავებენ, ვინც მთელ
 ქვეყნიერებას აჩინაგებს, მე რას მერჩიან...

ამ ლაპარაკის დროს წყაროს ირავლივ ჰეომა-
 რთა წრე შემოიფარგლა. ისინი ნელის ნაბიჯით
 მოუახლოვდნენ მაშა ღმერთს და მოკრძალებით
 თავი დაუკრეს. მოსუტი კვლავ წვერის ვარცხნას
 განაგრძობდა. მთავარ ანგელ ოზი გაბრიელი დამ-
 შვიდებით შეპყურებდა ყოველივე ამას, გინაიდან
 იცოდა, რომ აქ იერუსალიმის ბარბაროსობა არ
 გამეორდებოდა.

— ბრძანება გვაქვს თქვენი დატყვევებისა! წყნა-
 რათ მოახსენა მოხუცს ახალგაზრდა გვარდიელიმა,
 რომელიც ხელმძღვანელობას უწევდა დანარჩენთ.

— ნება თქვენი აღსრულდეს!

მამა ღმერთი და გაბრიელ მთავარ ანგელოზი
 რაზმმა ქართველების უბანში წაიყვანა, საგანგებო
 სასამართლოს წინაშე წარსადგომათ.

გზა და გზა ყველა განცვიფრებული შეპყურე-
 ბდა ამ უჩვეულო სანახაობას. იერ გამეორკვით
 რა იყო მიზეზი ქართველების მხრივ ასეთი ძალ-
 დატანებისა. სამოთხეში როგორც ყველას მოე-
 ხანებოდა, კატაც კი არ იქერს თავს, არა თუ აღ-
 მაინებმა დატყვევონ ვინმე და ისიც მეუფე ზე-
 ცათა.

სული პახომ ივანიჩის, ზეცად იქმნა აწეული,
 თუმცა ცოდვა ამძიმებდა არა ერთი ასეული.
 წარსდგა უფლის სამსჯავროზე ფერმიხდილი და სნეული,
 ზეცას ღრუბლად ასულიყო ცრემლი მისგან დანთხეული.
 მეუფემან პახომს როცა გადახედა განზედ ერთი...
 მყისვე იცნო და სამკვიდროთ განუწესა ჯოჯოხეთი,
 მაგრამ ამა განაჩენმა ჰყო დამსწრენი შენაერთი
 და ერთ მათგანს მოუსმინოს დაითანხმეს მასზე ღმერთი.
 — ზრახვათა და აზრთა მხედო! (მოახსენებს ღმერთს მოხუცი)
 ესე პახომ იმა სოფლად იყო მხეცი და ტუტუცი...
 ათასობით დარჩა იქაც ხალხი მისგან განაქუცი
 საქმე მისი ქრთამი იყო უსაქმობა და ღლაბუცი.
 შეისმინე ჩვენი თხოვნა მოწყალეო, სათნოვე, ქველო,
 ჯოჯოხეთის ნაცვლად მაგას სხვა მიუზლოთ სასასჯელო:
 აი დაბლა რესპუბლიკა არის, ტურფა საქართველო,
 იქ სახლი აქვთ სამინისტრო და საქმეთა სამმართველო.

ეს ამბავი მთელ სამოთხეს ელვის სისწრაფით მოეღო. ყველა ეროვნული სექცია სამოთხისა ფეხზე დადგა. უნდა მოგახსენოთ, რომ სხვა და სხვა მიწიერ და ბიწიერ მქადაგებელთა მცობებით ხალხს სამოთხის შესახებ ერთობ უკუღმართი წარმოდგენა აქვს. ქრისტიანებს ჰქონიათ, რომ სამოთხეში მარტო მათ აქვთ ადგილი; მაჰმადიანები კი ფიქრობენ სამოთხე მათი საკუთრებაა. ასე ყველა დანარჩენი სარწმუნოების მიმდევარნი.

ნამდვილათ კი სამოთხეში ყველა ეროვნების წევრებს იღებენ, მაგრამ არა სარწმუნოების მიხედვით, არამედ პატიოსნების და სამართლიანობის. სამოთხე, ისევე როგორც ჯოჯოხეთი საერთაშორისო დაწესებულებაა და იქ უპირატესობა არც ერთ ერს არა აქვს მინიჭებული.

მაშა ღმერთის დაპატიმრება, და ისიც უწყინარ ქართველთა მიერ, მთელი სამოთხის სალაპარაკო

საგნათ გადაიქცა. ადგილობრივ პრესაში ათასგვარი აზრი გამოითქვა, მაგრამ ვალდებით მაინც არავინ იცოდა მთავარი ჩიზები ქართველების მიერ მიღებულ რეპრესიებისა. თითქმის ყველა ეროვნებამ დანიშნა თავისი წარმომადგენელი იმ სამსჯავროზე დასასწრებლათ, სადაც მაშა ღმერთის საქმე უნდა გარჩეულიყო.

საუცხოვო და თვალწარმტაც სანახაობას წარმოდგენდა იმ დევი-მუხის არე-მარე, რომლის მიდამოებში თავი მოეყარა სამოთხის მრავალ რიცხოვან მოქალაქეს და რომლის ჩრდელ ქვემ აღმართულ ტრიბუნის გარშემო ისხდნენ ბრალმდებელნი, ვეკილნი დი ნაფიცნი მოსამართლენი. ბრალდებულნიც იქვე ყვავილებით შემკულ სავარძელში იჯდა, ხოლო მთავარ-ანგელოზი გაბრიელი სავარძლის უკან იდგა.

იოგელივ სამარისებური სიჩუმე იყო გამეფე-

დაეთანხმა ღმერთი მოხუცს. დააბრუნეს პახომ ძირსა.
 გზა-გზა პახომ და ეშმაკმა ჯოჯოხეთის განგლეს პირსა,
 დაინახეს კუბრის ცეცხლი, შიგ ცხოვრება რაზომ სჭირსა
 პახომ სჭვრეტდა შეშფოთებით... არ უღებდის დანა პირსა.

ბული. მშვენიერ ჩანჩქერს, რომელიც დევიმუხის გვერდით გადმოსჩქეფდა სალი კლდის პარადან, ებრძანა თავისი ხმაურობა შეეჩერებია და ისიც დაწყნარდა.

დარბაისლოური სიღინჯით წარმოსდგა სათაყვამბებელი თავმჯდომარე საგანგებო სამსჯავროსი უკვდავი სოლომონი და ტკბილის ხმით განაცხადა:

— მოქალაქენო! საგანგებო სამსჯავროს განსნილად ვაცხედებ. სიტყვა ეკუთვნის ბრალდებელს.

მახცოვანი ბრალდებული სმენად გადაიქცა. მას ესწრაფებოდა გაეგო რაში სდებდენ ბრალს ქართველები, ვინაიდან მათ წინაშე თავი დამნაშავედ არაფერში არ მიაჩნდა.

უფროსი ბრალდებული, მაღალ-მაღალი, ახოვანი შუახნის კაცი, ინტელიგენტური შეხედულობისა ნელა წამოდგა თავის სავარძლიდან, ერთი დინჯათ ჩაახველა და გაემართა ტრიბუნისაკენ.

— აბა ვუყუროთ ერთი კიტას! ვნახოთ რას იტყვის... გაისმოდა ჩურჩული მაყურებელთა შორის.

ბრალდებული ავიდა ტრიბუნაზე, პირველ ყოვლისა ანკარა წყაროს წყალი მონთქა ბროლის კიტიდან და დაიწყო.

— მოქალაქენო! თქვენს წინაშე ზის მოხუცი, წოდებული იეგოვად. ის ერთი შეხედვით სიმპატიურ და სათნოიან პატრიარქის შთაბეჭდილებას ახდენს, მაგრამ მოკვებისგან, მოქალაქენო, რომ გარეგნობა ხშირათ და ხშირათ არ შეესაბამება შინაგან თვისებებს ადამიანისას. სამოთხის ქართვე-

ლთა ნაციონალურ საბჭოს უტყუარი ცნობები აქვს იეგოვას მძივე დანაშაულობათა შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ. ქართველი ერი, როგორც საიქოს, ისე სააქაოს სულგრძელი და ცოდვათა მიპტევებელია, მაგრამ ყველგერის პატიება და მით უმეტეს ისეთი დამნაშავისადმი, როგორც თქვენს წინაშე ზის საბრალდებლო სკამზე, ყოვლად შეუძლებელია.

— მოქალაქენო! მცირე დასვენების შემდეგ განაგრძო ორატორმა, მამა ღმერთს ბრალი ედება შემდეგ სისხლის სამართლის დანაშაულობებში. გათხოვთ სიმშვიდე იქონიოთ და გულდასმით, ქართველურა სიღინჯით მოისმინოთ ყოველი.

— ბატონებო! მამა ღმერთს ბრალი ედება უპირველეს ყოვლისა იმ საშიშარ მიწის ძვრის მოწყობაში, რომელმაც განადგურა მშვენიერი ქალაქი გორი და მის ირგვლივ მდებარე სამოციოდე მდიდარი და ყვავილოვან სოფლები.

— სიცრუეა! ნელის, მაგრამ მტკიცე ხმით წარმოსთქვა ღმერთმა.

— ვსთხოვ ბრალდებულს სიმშვიდე დაიცოს, შენიშნა თავმჯდომარემ, როცა დრო მოვა სიტყვის ნება მოგეცემათ. ბრალდებულო განაგრძე!

— ბატონებო! ბრალდებულმა ჩვენს სიტყვებში ეკვი შეიტანა. ნება მისია. ახლა არ შევუდგები თითოეულ ბრალდებათა გარკვევას, ვიტყვი მხოლოდ რომ ჩვენი ცნობები ამოდებულია უმთავრესად საქართველოს მეორე საეკლესიო კრების ოქმებიდან და დასაბუთებული საპატიო მღვდელთა

ჩამოვიდნ თფლის ქალაქს! დარი დახვდათ ერთობ ცხელი.
 მიიყვანეს პახომ სადა ქვრივი სცხოვრობს მარტოხელი
 ხუთი შვილის პატრონია, ჯიბე კი აქვს მეტად თხელი...
 დააკისრეს პახომს მათზე მზრუნველობის საქმე ძნელი.

— ქმარი ომში დაეღუპა, სამშობლოსთვის დასდო თავი
 უპატრონე იმის ობლებს, იყავ მათი გამკითხავი...
 „ზაიოკი“ მოუხერხე, „პენსია“ და სამოსავი,
 რომ ამითი გეპატროს შენ მიგიძღვის რაცა ავი.“

მიერ, მაგრამ უმჯობესია განვაგრძოთ ბრალდებანი.

მოქალაქენო! მამა ღმერთს მეორე ბრალი ედება ჩვენი მხედრობის დალატში. მიუხედავად იმისა, რომ გამხეცებული ოსმალონი თავს ესხოდნ ჩვენს პატარა ქვეყანას ბრალდებული მაინც თათრების მხარეზე გადავიდა და საქართველოს ჯარის დალატი ჩაიდინა.

— საზიზლარი ქორია! მრინანეთ წარმოსთქვა მოხუცმა ბრალდებულმა.

— ჩვენ გვესმის ბრალდებულის მღელვარება, მაგრამ მოვახსენებთ მას, რომ ჩვენი ბრალდება ემყარება სრულიად საქართველოს კათალიკოსი ლეონიდეს სიტყვებს ეკლესიის საკურთხეველიდან განცხადებულს. მესამე ბრალდება, მოქალაქენო, უფრო კერძო ხასიათისაა და შეხება კახეთში ჩამოვარდნილ სეტყვას. არავისთვის საეჭვო არ არის, რომ ეს ბოროტოქედება ბრალდებულის მიერ ჩადენილია. ამას ამოწმებს ყველა კახელი მღვდელი, თითქმის ერთბირად.

მეოთხე ბრალდება მდგომარეობს იმ ნიაღვარის მოვლენაში, რომელმაც დაანგრია აღმოსავლეთი გურია, სადაც დღეს-დღეობით შეუძლებელია ადამიანურა მოგზაურობა.

მეხუთე დანაშაული ფოთის ქარიშხალია. ბრა-

ლდებულმა არ იკმარა ის უბედურობანი, რომელნიც მისი მეოხებით თავს დაატყდა ჩვენს სამშობლოს და ქალაქ ფოთს მოუვლინა საშიშარი ქარიშხალი, რომელმაც გაანადგურა მთელი ქალაქი.

ბატონებო, ყოველივე იმას, რაც ითქვა ზემორე ამისა, დაუმატეთ გამუდმებული გვაღვა იმერეთში და აგრეთვე გამუდმებული წვიმები ქართლ-კახეთში. მოქალაქენო, ჩვენი თავისუფალი სამშობლოს დაღუპვის განზრახვა აშკარათ გამოსკვივის ბრალდებულის ყოველი მოქმედებიდან და ეს იმ დროს, როცა ქართველ ერს არავითარი დანაშაული არ მიუძღვის მის წინაშე.

ამით ვათავებ ჩემს პირველ სიტყვას და მოვითხოვ დამნაშავე დასჯილ იქმნას, თანახმად კანონისა, სამოთხიდან გაძევებით.

ბრალდებელი ნეღის ნაბიჯით ჩამოდის ტრიბუნიდან, ხოლო თავმჯდომარე სასამართლოსა აცხადებს:

— სიტყვა ეკუთვნის ბრალდებულს მოხუც იეგოვას.

(დასასრული იქნება)

ეშმაკი.

პახომ ფიცხლავ დატრიალდა. ჩაიცინა კიდევ ტკბილა
 აშკარაა: დავალება ემცირა და ეადვილა!
 თხოვნა გრძელი გააჭრელა, წამოხტა რა სისხამ დილა
 სამინისტრო სახლისაკენ ვითა შლევგი გავარდნილა.

მოაგარაკის დღიური

2

თავო ჩემო, ბედი არ გიწერია!

ათასი გაკირვებისა და დავიდარაბის შემდეგ, ძლივს ვეღირსე აბასთუმანს ჩამოსვლას. იმის მაგიერ რომ გუშინწინ შუადღისას ვყოფილიყავ აქ, ძლივს წუხელის ნაშუალამევის მესამე საათზე მოვალწიე მხოლოდ. ყველა ჩემს ჰაპანწყვეტას, რაც გზაში გადაშდა, შემდეგ გიამბობთ, ეხლაკი კინება მიბოძეთ მოგახსენოთ როგორ შემხვდა აბასთუმანი.

ხომ გახსოვთ, როგორ შეხვდა ნეაპოლი ძლევა მოსილი ჯუზეპე გარიბალდის?

ნახევარ მილიონზე მეტი ხალხი 10 საათის განმავლობაში ფეხზე იდგა გარიბალდის ბინის წინ. წამ და უწუმ გაოდიოდა აივანზე სახელგანთქმული სარდალი, მაგრამ ხალხი მაინც ვერ ძღებოდა მისი ცქერით. ალტაცებულ ყივინას და ყვირილს ბოლო არ უჩანდა, მაგრამ აი, გარიბალდის მაგიერ სხვა გამოვიდა აივანზე და გამოაცხადა: სარდალი ძლიერ დაიღალა და დასაძინებლათ დაწვაო. ეს იყო და ეს: ხმაურობა და ყვირილი თვალის დახამხამებაში შესწყდა და ეს ურიცხვი ხალხი ხმა გაკმენდილათ და ფეხ აკრეფით დაიშალა. იმ დღეს ნეაპოლში ხმა მალდა აღარავის დაულაპარაკნია და სულ შორეულ უბანშიაც კი თუ ვინმე უცაბედათ გაახმაურებდა რასმე, იქ მყოფნი აღშფო-

თებულის ჩურჩულით შენიშნავდნენ: ჩუმა! არ იცი, რომ სძინავსო?

მე რომ ჩავედი აბასთუმანში ერთი კაცის ჰაქანებაც კი არსად იყო. ძლივს მივაგენი ჩემ ბინას და რის ვაივაგლახით ავიტანე ბარგიბარხანა ოთახში. ქვეშაგები რომ გავშალე და დავწექი, მეოთხე საათი იყო კიდევ. სწორედ ექვს საათზე საოცარმა ყრიაშულმა და ხმაურობამ გამომაღვიძა. ჩიმი სახლის წინ ათიოდე ბავშვი შეგროვილიყო ამ დილა აღრიან და ისეთი ნაირათ გაჰკიოდნენ, რომ ასი გვეგონებოდათ. ფანჯარაში თავი გაეყავი და ზრდილობიანათ ვთხოვე, ცოტა შორს წასულიყვნენ და იქ განეგრძოთ თამაში. ჩემი თხოვნის საპასუხოთ ქვიფილ-კვიფილმა ერთი ორად იმატა და უფრო ახლოს გადმოინაცვლეს ბავშვებმა.

რალა თქმა უნდა, ძილისთვის ფიქრიც მეტი იყო. იძულებული ვიყავი ორი საათის ძილით დაგკმაყოფილებულიყავი და ტანთ ჩამეცვა.

რასაკვირველია, გარიბალდი ათასჯერ მეტი პატივის ცემის ღირსიც იყო, მაგრამ, ერთი თხისკენო და ერთიც ზგლისკენო, იტყვიან: მეც ხომ არაფრით დამიმსახურებია ასე აბუჩათ ავდება და გაბიაბრუება!

შორეულ უბნებს ვილა სჩივის მაგრამ აქ, ჩემ ცხვირ-წინ რომ მოსვენებას აღარ მაძლევდენ, ეს კი მეტი უდიერობა იყო!..

ამ წუთში კი აღარ ვფიქრობ ამ უსიამოვნო დახვედრისთვის. ახლა შუადღეა. აბასთუმანის კრიალა ცა და მშვენიერი მზე ყოველგვარ ნალველსა და

მიიჩქარის პახომ შირბის.—ფიქრობს: არვინ არ მიმისწროს პირველ ყოვლის მიაშურა იმან შრომის სამინისტროს მაგრამ დახეთ... ის შევიდა დერეფანსა გრძელს და ვიწროს სეირნობა გამართულა სამსახურის ჟამსა იმდროს.

ქალწულნი და ვაჟნი წყვილად მიმოდიან ნელა ნელა, ქუჩაში კრთის ელექტრონი, აქ კი საამურად ბნელა. კაბინეტით გამოსული მსახურია მუნშცა ყველა, სასიამო ტრფობის კილო და საეჭვო ისმის ხველა.

ხინჯს ჰშლიან და ჰხოცავენ ადამიანის გულში და მეც ალტაცებით გავცქერი ნაზი ნიავით შერხეულ ფიქვებსა და ალვის ხეების კენწეროებს, ხარბათ ვყნოსავ სურნელოვან საკმეველით შეზავებულ ჰაერს და წყევა კრულვით ვიგონებ თბილისის გავარვარებულ მზეს, რომელსაც, ასე მგონია, ოშნივარი ასდისო, მტვერითა და პაპანაქება სიცხით გაუდენთილ ჰაერს და ილაჯ გაწყვეტილსა და მოღუნებულს თბილელებს.

საზარელ საზმარსავით მაგონდება ჩემი იქ ყოფნა, აქ წამოსასვლელათ მზადება და შემდეგ გზა, გაუთავებელი, უღმობელი გზა. და არ ვიცი, რომელია უარესი, უფრო მეტი ტანჯვა-წვლების მომგვრელი, ეკლიანი თუ ოფლიანი გზა?

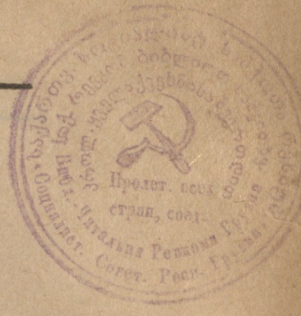
თავუნა.

და ვ კ კ ა რ გ ე

ქართულ კლუბში სეირნობის დროს კარგა ხნის გაცნობნლი „ბარიშნა“ შემდეგის ნიშნებით: ჩასუქებული, საშვალო ტანისა, ტანზე თეთრი კაბა მარკიზეტისა, ფეხზე თეთრი ჩულქები ფილთიკოსი-

სა, წითელი „პოდვიასკებით“ რეზინისა, თეთრი ტუფლები ხუთ ვერშოკიან ქუსლებითა, თმა, გაკრეჭილი გრეგუარისა, ფჩილღები მოქნილი და ხელოვნურად დაფერილი, მკლავები, გულ-მკერდი და ზურგის ნახევარი ტერიტორია მთლად შიშველი, შავი თვალები, შავი წარბები და აგრეთვე წამწამები, სახეზე ორი გირვანქა პუდრი, ტუჩებზე რამდენიმე მისხალი წითელი საღებავი, თეთრი კბილები, ყურები გახვრეტილი, შიგ ოქროს რგოლები. მარცხენა ხელზე ბეჭედი, მარჯვენა ხელში თეთრი ტილოს „რედიკული“ შიგ ორი კოლოფი: ერთი პუდრისა მეორე ტუჩების საღებავისა, წარბების ჩოთქი, სარკე, ზამშის პატარა ნაქერი ფჩილღების გასაწმენდათ, ხუთი საიდუმლო მოწერილი წერილი სხვა და სხვა პირებისგან, ოთხი პროზად, ერთი—ლექსად—გრიშაშვლისა, ხუთი მისამართი ქართველ ოფიცრებისა—ერთი მათგანა გვარდიის „კონიდივიზისა“, ერთი პატარა ფანქარი, დუფინი ქალაღდ-კონვერტი საიდუმლო წერილებისა, სამი ფოტოგრაფიული სურათი, ერთი ჩემი, ერთი ქართველ მსახიობისა და ერთიც სპეკულიანტ სტუდენტისა, სხვის სახელზე აღებული უფასო რკინის გზის ბილეთი ბორჯომისა, აგრეთვე ბილეთი ქა-

დიდის ტანჯვით და ვაგებით განვლო პახომ „კორიდორი“ შრომის სამინისტროს წინა კაცი დახვდა არ თუ ორი ზოგთა ძილი მორეოდათ (არ გეგონოთ ესე ქორი), გაიკითხა პახომ: უთხრეს: შესვლათაო დიდი ზორი!

რთული კლუბისა და სახელმწიფო თეატრისა, ერთი ათ თუმნიანი ნიკოლოზისა, ერთი კავკასიის კომისარიატისა, ერთი ყალბი აბაზიანი (მგონი ავლაზრისა). პირადობის მოწმობა მესამე უბნის კომისარისა, კურსის დაპლომი ინაჩენცის ზალისა, მპოვნელს ვსთხოვ ჩემი სურათი დამიბრუნოს და დანაჩენი ბარაშნიანა თითონ დაიტოვოს.

რ. ჯიბილ.

Тамъ можно...

რომ მეცნიერება კარგათ შემესწავლა და ცხოვრებას მომზადებული შევხვედროდი, განსაკუთრებულ ხერხს მივმართე: გიმნაზიის ყოველ კლასში ორ-ორი წელიწადი დავყავი. თუპცა ახლა თავის ქება მეტათ ძვირათ ღირს (რადგან კიტრი გაძვირდა) მაგრამ მაინც თავის ქებით არ ვიტყვი და საკმაოთ მომზადებულათ ვთვლიდი თავს, როცა გიმნაზია გავათავე.

— ცხოვრება მეტათ ფლიდია—ფიქრობდი მე და თან სტუდენტის ლურჯ ქუდს ვიზომებდი თავზე,— მაგრამ რა საკითხი უნდა წამომიყენოს, რომ თვალის დახამხამებაში ვერ გადავსქრა!

იმედები არ გამიმართლდა! ცხოვრებაში პირველ ნაბიჯის გადადგმისთანავე ისეთი საკითხი წამომეჩიმა თვალწინ, (როგორც „გოროდოვოს“ მუშტი რუს ინტელგენტის ცხვირ წინ) რომ მაშინდელი ვაკვირებისაგან დაღებული პირი ჯერაც არ დამიმუწავს.

სულ ერთი თვე იქნება რაც ჯარისკაცობას მოვრჩი გიმნაზიის გათავებას შემდეგ და გავეშურე ბათუმში სამსახურის საშოვნელათ. მალე სამსახურიც ვიშოვნე. საკმაო დიდი ჯამაგირი და ოთახი, სრულათ დაკმაყოფილებულათ ვთვლიდი თავს და საზოგადო მოღვაწეობისათვის ვემზადებოდი. ერთ დღეს ძველ ნაცნობებს წავაწყდი. მაშინვე ერთ-მანეთის ამბავი ვიკითხეთ.

— „როგორ ხარ? იშოვნე სამსახური?“

— უნდა გითხრა მართალი, ძმაო, რომ საუცხოვო სამსახური ვიშოვე და საუცხოვოთაც მოვეწყე.

სადა?

მე დაფუსახელე.

ჩემს მეგობრებს სასაცილოთაც არ ეყო.

— მე მეგონა დამოქნაში იშოვე ადგილი! დაცინვითი მითხრა პავლეგ, თევდორის ძემ.

— კაცო, დამოქნა რაფა შეედრება ჩემს სამსახურს. ჯამაგირი ორჯერ მეტი, ოთახი განათებით...

— გეტყობა, ძმაო, ჯერ მომზადებული არ ხარ ცხოვრებისათვის. ჯამაგირი შედიჯერ მეტი რო აიღო რას გიზამს. ეჰ! დამოქნისთანა ადგილი მეორე არაა. კამისრობაც კი ვერ შეედრება.

— არაფერი არ მესმის!

— შენ ჯერ გაიგე საიდან წამოდგა სიტყვა ТАМОЖНЯ და შემდეგ მიხვთები!..

ამის შემდეგ მოსვენება აღარ ვიცი გადატანა კაცო თორმეტი წლის მაგიერ 24 დავყავი გიმნაზიაში

ქალი ორი მოსეირნე პახომ ტანჯვით დაიხელა, უთხრა: — „ვარდო მაისისავე, ქვრავ ობოლთა მინდა შეველა, მარქვი, მინისტრს როგორ ვნახავ, პირბადრო და ბროლის ყელა, დერეფანში სიარულმა ლამის მომკლა, მომინელა.“

„ვარდთა“ - ცხვირი აიბზუეს და პასუხი არცა ჰკადრეს. „ინტერესნი“ არა სჩანსო, თავი არცა გაუყადრეს ვაჟსა კედლად ანატუზავს შუქი მთვარედ მიაბადრეს გული მისი განანათლეს; პახომს გული დაუღადრეს.

და ნუ თუ ეს აღარ ვიცი რატომ სჯობს სხვა სამსახურს დამოქნაში სამსახური, როცა სხვაგან ორჯერ მეტ ჯამაგირიან აღვიღს შოულობ.

სულ გადავატრიალე ლექსიკონი, ასე წარმოიდგინე ი. იმედაშვილის ლექსკონსაც კი მივმართე, მაგრამ ვერსად ვერ გავიგე საიდან წარმოდგა სიტყვა ТАМОЖНЯ.

გუშინ ქელბაქიანმა ჩამრჩურჩულა:

— ТАМОЖНЯ წარმოსდგა ორი სიტყვიდან და მრავალწერტილიდან ТАМЪ МОЖНО...

ბ. ქელბაქიანი მართალია დამოქნაში ძალიან მიღებულია და გამოცთილიც არის იქაურ საქმეებში, მაგრამ ჩემთვის საკმაო ავტორიტეტი ვერ გამოდგება.

მე ისევ ბ. ვუკოლ ბერიძეს ვთხოვ ამისნას: მართლა „ТАМЪ МОЖНО“-დან წარმოსდგა ТАМОЖНЯ თუ არა. როცა ბ. ვუკოლი ქუთაისის ქართული გიმნაზიის მასწავლებელი იყო და მე მისი მოსწავლე, ყველა სიტყვები აგვიხსნა და რაღა ეს გაავიწყდა ჩემდა საწვალეზლათ,

გრ. სლუჩაინი.

რვა-მკელი.

— ახალი ამბავი გეცოდინება, გვიამბე რამე — ეუბნება გარს შ. მოხვეული გლეხები — თფილისიდან ახლად ჩამოსულს.

— ახალი ამბავი ამხანაგებო ძალიან ბევრია და თან საინტერესოც, მაგალითათ ბათუმის გადმოცემა და მისი დღესასწაული.

— არა ჩვენ რუსეთზე გვითხარი რამე, როგორაა იქ საქმე თვარა აქ, საქართველოში ჩვენც ვხედავთ ჩვენი მთავრობის საქმიანობას.

— ხო რუსეთზე, შვილო, რუსეთზე. აბა აქ ხომ საკუთარი თვალითა ვხედავთ ყოველივეს — წარმოსთქვა მოხუცებულმა, რომელსაც ყოველივე მისთვის გაუგებარ სიტყვის თავისებური გადათარგმნა უყვარდა.

— რუსეთის ამბები ა-ბო საერთოდ ასეთია, შიმშილობს ხალხი. ტანს არ აცვია, სიძვირე მეტის მეტი, სამოქალაქო ომი, დაუსრულებელი სისხლის ღვრა.

— კი მარა ნუთუ რუსეთში არ იყო ისეთი ჰკვიანი ხალხი როგორიც აი ჩვენში ზემოკრანტები და ობერაიცებია რომ დაემყარებიათ წესრიგი? — გაკვირვებით კითხულობს მოხუცი.

— როგორ არა არიან, დემოკრატებიც და ფედერალისტებიც, მაგრამ მაგენს იქერენ ბოლშევიკები და ციხეებში გზავნიან.

გამობრუნდა პახომ მუნით, დიაცთაგან განაწბილი.
და კასისკენ გაემართა; ვაჟი ნახა თავ შერბილი;
კასირშასთან საუბარი გაემართა ერობ ტკბილი,
იღვა პახომ მოლოდინში მწუხარე და ფერ მიხდილი.

— ვისთან ჩხუბობს ახლა ბოლშევიკები?
— პოლონეთთან!
— პოლონეთი ვერა კაცია? ალბათ ძველი გენერალი იქნება!
— არა ბესოია, პოლონეთი სახელმწიფოა როგორც ჩვენი საქართველო.
— ახლა დენიკინი აღარ ჩხუბობს ხომ?
— დენიკინი გაიქცა ევროპაში დაამარცხეს ბოლშევიკებმა, რადგან მას ნიკოიას მთავრობა უნდოდა გლეხებმა აღარ დაუჭირეს მხარი. თუ არა ისე ბოლშევიკები ვერაფერს დააკლებდნენ, დენიკინს.
— როგორ ვანა გლეხებს ამდენი ძალა აქვთ?
— ჰაი ჰაი რომ აქვთ. საქართველოში რომ თქვენ არ უჭერდეთ მხარს მთავრობას ის ერთ დღესაც ვერ იარსებებს. მოხუცებულს სახე გაუბრწყინდა.

— ვენაცვალე ჩვენს მთავრობას, თუ ჩვენზეა საქმე თავსაც შევსწირავთ, მისთვის, მაშ ახლა რუსეთში ნიკოიას სასარგებლოთ არავინ ჩხუბობს?!

— როგორ არა, ნიკოიას რუსეთში ბევრი ყავს მომხრე, ყველა ეჩხუბება ერთმანეთს აი მაგალითად, გუჩკოვი, როძიანკო, პეტლურა, მახნო, გენერალი ვრანგელი რომელიც შეტევას აწარმოებს ბოლშევიკებთან, ვრანგელმა ჯერ-ჯერობით შესძლო გლეხების დაშოშმინება, დაპირდა მიწას, თავისუფლებას, მაგრამ საეჭვოა რომ მან ეს შეასრულოს.

— რვა მგელი! — გაიმეორა მოხუცმა — არა შეიძლოა თუ რუსეთის გლეხს ბოლშევიკმა არა მისცა

ვერც დენიკინმა დააკმაყოფილა, ეს რვა მგელი მთლათ მიწასთან გაასწორებს. მოხუცის სიტყვებმა საერთო სიცილი გამოიწვია.

— თქვენ იცინით და მე კი მოთქვამს და გახსოვდეთ ის რვა მგელი შექამს რუსეთს — ვენაცვალე ჩვენს მთავრობას. მათი შემწეობით არც ბოლშევიკის გვეშინია, არც დენიკინის დაარც იმ რუსის რვა-მგელს შემოასუნებებებს ჩვენს ქვეყანაში თუმცა გვარი ვრანგელი მოხუცმა თავის გეგმაზე გადათარგმნა, მაგრამ ჩემის აზრით დედანთან ძალიან ახლოს სდგას: ვრანგელი — რვა მგელი.

მახლას!!
გ. ბომბოთელი

შესაგვარი 1)

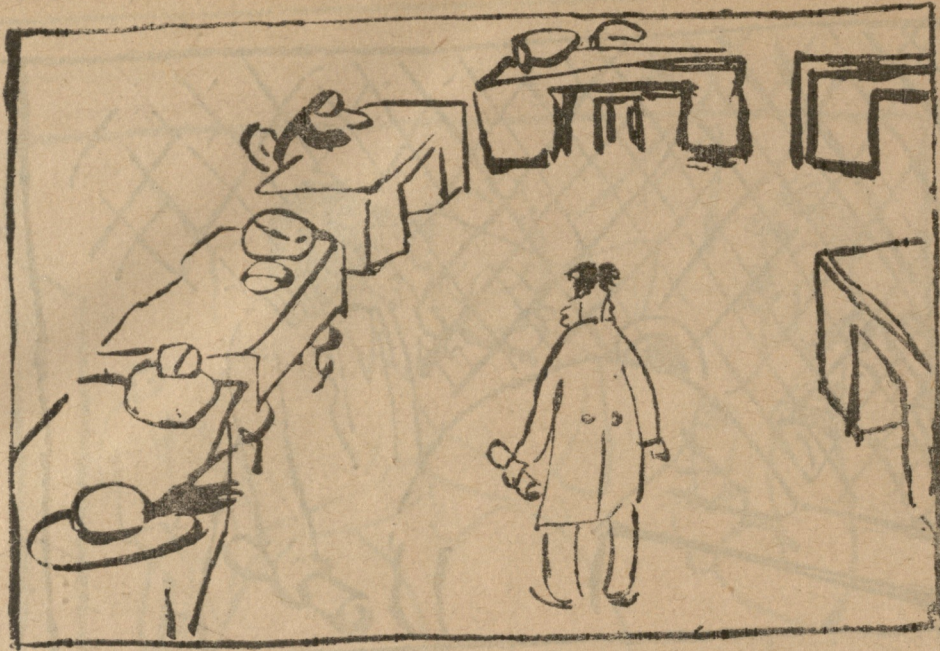
(შხანკოლას)

მოკითხვა და ნახვის ნატვრა ძველ „მეგობარ“ს, ჩემ შხანკოლას. (სოლომონ 2) სთქვა „მტერი სჯობსო ხებრე მეგობარის ყოლას“)

გეხსომება პირადათ რომ შენი ნახვა განვიძრახე სად ხარ კაცო! ამდენ-ხანში ვერსად შეგვხდი, ველარ განახე?

1) შესაგვარი ძღვენი განსაკუთრებით შეილ შენაძენ მელოგინე ქალისთვის

2) სოლომონ ზურგიელიძე

სიყვარულის მუსაიფი გრძელია და საამური,
 პახომ შედის კაბინეტში, გულს უღონებს ბედკრულს შური
 თითო სტოლზე თითო ფუთი, ვითა ძეგლი, უძვეთ ჰური
 — სთქვა—ნეტავი ქვრვისათვის მომცა მსგავსი სამსახური:
 სტოლი სტოლსა ეკიდების ურიცხვი და უთვალავი
 სტოლის გვერდით არეინ მოსჩანს; მხოლოდ ერთსა თავქვეშ კლავი
 დაუდვია, გაწოლილა და ნებიერობს ვითა ღლაფი
 ღრმა მორევს ძირზე ტკბილათ შლამში ცხვირით წანაფლავი.

თუმცა ძაღლმა იშვიათად
 რომ დახიოს ძაღლის ტყავი,
 მარა შენთან „საქოქმანო“
 საქმე მქონდა საკითხავი.

ამ მიზეზით გვეზავნება
 საშინაო ეგ უსტარი
 გთხოვ პასუხის გაცემაზე
 ტაქტიკურად არ სთქვა ვარი.

იქნებ რამე გაგვგება
 „ხათაბალა“ ვინ შემყარა?
 ჩემდა „ძღენად“ რომ ამ თურნალში
 მელანი და ოფლი ღვარა?

მოიწერე ვინაობა
 თურნალისტი „ხიცი-ხიცი“-ს
 „თუ შენ არა“, ამ ქვეყანას
 იგი მეტმა არეინ იცის.

ის არ იყოს: ფერშალი და
 პროვიზორი რომ წაჰკიდა,
 და ერთ მათგანს სინდისი და
 კალმის წვერიც რომ მიჰყიდა?

ახლოს მოდექ საიდუმლო
 რამე მინდა ვითხრა ყურში,
 კასიდან რომ „ხარი ვაძვრა“
 იქ თუ იყო სამსახურში?

ბანკის ვალმა გადახდილი
 (ათი იყო ის თუ ასი)
 საჩივარად, რომ გაუხდა
 ლუკა სირაჯს ხარის ფასი.

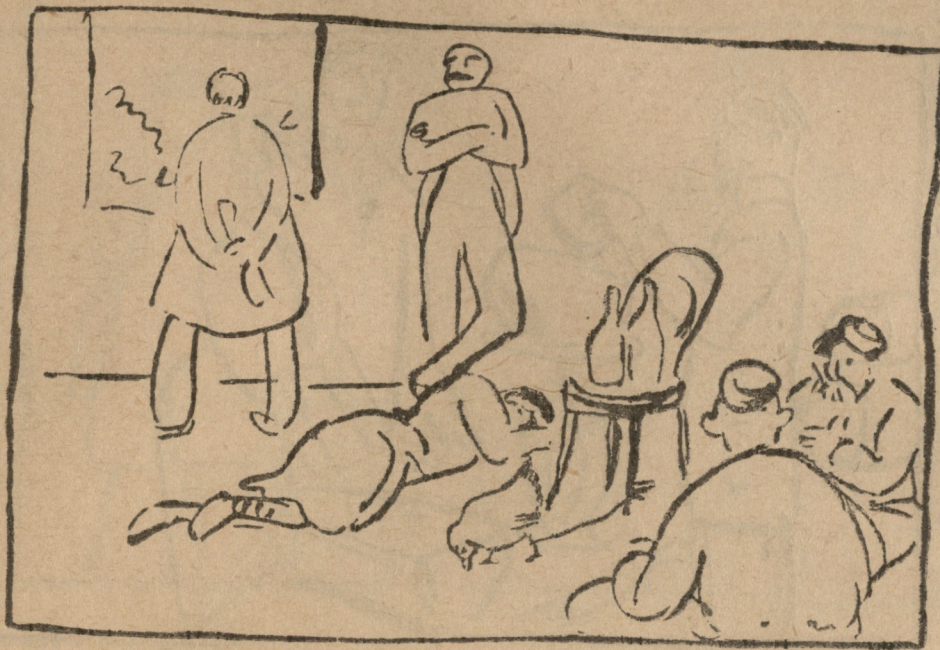
ამ ფულების „აღმოჩენის“
 გამკეობამ მისცა ვადა,
 მარა მაინც საქვეყნოდ და
 საგაზეთოდ, რომ განხდა.

მის აშკარა ბრალდებაზე
 პასუხაც რომ ვეღარ გასცა,
 და ის ვითა ბიროვნება
 ამ შემთხვევამ დაბლა დასცა.

ან ის თუა, საზიარო
 ტივის ფასი რომ „მოჰპარეს“
 და მუშებმა ამ ფულებზე
 სააღდგომო ცრემლი ღვარეს?

მტყუანმა, რომ მართალს სთხოვა
 პასუხი და ხატზე ფიცი
 გვეკითხები, იმ დროს იქა
 ხომ არ იყო „ხიცი-ხიცი“?

თუ ამ გვარი საქციელი
 „მწერლობაშიც“ ვადიტანა

პახომ უკუ გამობრუნდა, კარი მაგრათ გაიხურა
 — სთქვა რასა ჰგავს ყოფა ჩემი, გული მიცემს ვითა ქურა
 მომარაგე შინისტრს ვნახავ... მისდგა, ნახა შვიდი თუ რვა
 კაცი ძილად მიყრილიყო, ქათამი რა დაებურა.

ჩვენ „მხილებას“ რომ კისრულობს
 შევარჩინოთ იმას განა!

ვინც ამ გვარი ჯამბაზობის
 საფეხური სრულად განვლოს
 მან ზნეობის ქადაგება
 ფირმანი აქვს ჩვენ გვასწავლოს?

ვინც ამ გვარად ჩემზე „შრომობს“
 მითხარ როგორ „ვემსახურო“
 (სრუ შემბრძოლი ცოლთან ომობს
 დედას ჯიჯგნის გლახა კურო)

შხანკოლაჯან! სხვაგან ვსძებნო
 თუ შენს პასუხს დავაყურო.

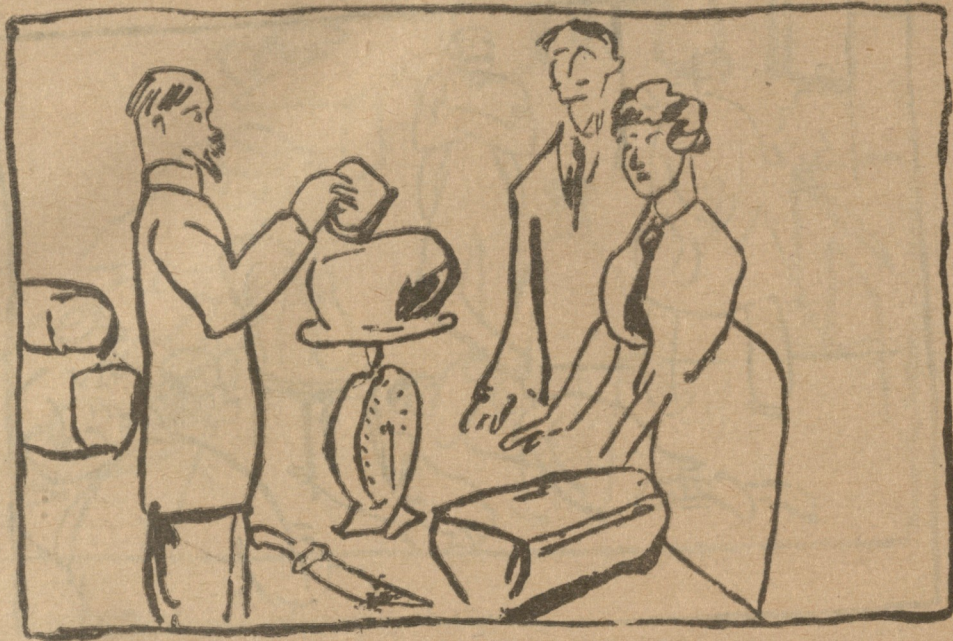
ბუტუნა.

ს ი ლ უ ე ტ ი.

ბრიყვი ვარ. ბრიყვი საბას თქმით უსაქციე-
 ლოსა ჰქვიან. დიახ, უსაქციელო ვარ იმიტომ,
 რომ ისე გავიზარდე, დაბადებიდამ კარგი საქცი-
 ელის ხალხი თვალთაც არ მინახავს. საქციელს
 აღამიანი ეჩვევა და სწავლობს პატარობიდან. მე კი
 არც შევჩვევივარ და არც მისწავლია. მაგრამ ბრი-
 ყვობას ჩემსას არად ვაგდებ და ისე ვთვალთმაქ-
 ცობ, რომ ვფარავ ამ ბრიყვობას ჩემის მოხერხე-
 ბით. მოხერხება კი ასეთი მაქვს. საქმითაც და სი-

ტყვითაც ხალხის წინაშე მე არად ვაგდებ ზრდი-
 ლობასა და საქციელს, გავიძახი, რომ მე მეცნი-
 ერი ვარ და არც ზრდილობისა და არც საქციე-
 ლისაოჯის არა მცალიან მეთქი. ზოგჯერ და ვიე-
 თნიმესთან ეს გამიღის კიდევ. ვიეთნიმეს მართ-
 ლაც მეცნიერგვონივარი. რასაკვირველია, ისეთებს,
 რომელთაც მეცნიერების სუნიც არ სცემიათ,
 რომელნიც მეცნიერებასთან მწყურალად არიან.
 ხოლო ვისაც მეცნიერების რამ გემო უგემნია მა-
 ინც, იმას არა სჯერა ჩემი მეცნიერებისა. თუნდა
 ისინიც ყოყმანობენ და გაბედულად ვერას ამბო-
 ბენ ცოტა გამონაკლისის გარდა. ეს ხდება იმიტომ,
 რომ მე მართლაც რამოდენმეჯერ პირი ვჰქენი
 მეცნიერებსაკენ, ევროპაც მოვიარე და ვიცხო-
 ვრე კიდევ რამოდენიმე ხანი იქ. ხოლო ისე არა
 მომცხებიარა ევროპიელი მეცნიერების, როგორა-
 დაც ჩინური ანაბანისა. ჩემს გულში ხომ კარგად
 ჩახედული ვარ და პირადად კარგადაც ვიცი, თუ
 რა შეიღიცა ვარ, მაგრამ ტუტუცი ხომ არა ვარ
 სხვას გავუზიარო ჩემი აზრი და ჩემს ბრიყობას
 თვითონ დასტური დავსცე. გავონილა? ვის უთქვამს
 დედაჩემი კუდიანიო? არავისაც. მაშ მე გიფი ხომ
 არა ვარ!

ზრდილობით, საქციელითა და სწავლით თუ
 სუსტი ვარ, სამაგიეროდ თვალთ მაქცობით, ლა-
 ქუტობით, პირმოთნეობითა და დაბეზღებით ხომ ძლი-
 ერი გარდა ძლიერი რომელია. რომ წინ დამდგომოდეს
 და უფროსებისათვის ყურში ჩაჩურჩულეობითა და დაბე-

შიგნივ პურებს არიგებდენ წონითა, თუ უწონელად თვით მინისტრი მარაგისა ვინ მრგვალათ სჩანს, არა გრძელათ კახეთისკენ წასულიყო მინდვრის თავგთან საბრძოლველათ (ამ სამსახურს როგორც ვცით კატებს აკისრებდენ ძველათ.)

ზღვებით წელი არ მომეწყვიტოს და თავიც არ გამეტეხოს? არც ერთი. დიახ, არც ერთი. ერთი იყო და ფეხქვეშ დავეგე, ფახთა მტგრად ვექეც და მონად გავუხდი. მისი სურვილი ჩემს მოვალეობად ვაქციე, მის ნებას ჩემი ნება დავუმორჩილე და ჩემი პიროვნება მის წინაშე გავნართხე. ამსწია და ამამალა. ქვეყანაში პირველ კაცად გამომიყვანა და სახელიც მომიხვეჭა. ეს იყო და ეს. ქურდს რა უნდა, ბნელი ღამეო,—ნათქვამია. მეც ეს მინდოდა. ეხლა შევადგი ზურგზე კეხი და შევჯექ ამ საცოდავ კაცს. საცა მინდოდა, იქითკენ მივაქანებდი და კიდევ კისერი მოვტეხე. უფროსობაც მე დამრჩა და ბურთი და მავდანიც. ჩავსწინლე და ჩავქოლე, ჩავპკარ და ჩავმარცხე, ბურთიც ლელაოზე გადვისროლე. უნჯერ ყმაწვილი ხარ და ეს ადგილი არ გერგებაო. აიღეს და მის ალაგას სხვა ჩასვეს. ეხლა ამას მოვსდექ და შეკაზმვა დავუპირე. ეს თვით ყმაწვილი იყო ჩემზე. სულ ტლინკები აჰყარ-დაჰყარა, როგორ თუ მაგისტანაებს მიბედავო. ხან იქილამ მოუარე, ხან აქეღამ. არაფერი გამივიდა. ავიღე და დავბეზღე: ასეთია, გამოუსადეგარია; მისულია, მოსულია, სრულად გამოუტდელია მეთქი. ჯერ არა გამიდიოდარა მაგრამ გამოცდილებით ვიცი, რომ წვეთ წვეთობით ქვაც კი იხვრიტება. მეც დღეს ჩავაწვეთე, ხვალ, ზეგ, ვიდრე არ გავუხვრიტე, ვისაც ესაქიროებოდა, დაფის აჰკი. გავიმარჯვე. მაგრამ ეს გამარჯვება დამარცხებად

დამიჯდა იმრტომ, რომ უარესი დღე დამიღვა, თავგმა თხარა-თხარაო, კატა გამოთხარაო. მეც კატას წავაწყდი და თუნდა თვით ვირთავა ვარ, მაინც კატას ვერას ვუხერხებ. ჰეი გიდი, სადა ხარ ძაღლის კბილებო, ან ვეფხვის კლანჭებო, რომ კისერი მოფეგრებო ამ ჩემს ნოწინააღმდეგეს? არა, სხვა რამ უნდა ვილონო. ევრიკა! აი, ღონეც: წავალ, ვეტყვი ბატონს, რომ კატა თვით თხრის ძირს მეთქა. აჰა, მივდივარ, მაშ, გამაგრდი. ვისაც გამაგრება გჭირია.

ვასჭრა! ბატონი ძლიერ ჩაფიქრდა. ამ საქმეს ეხლავე მოვლა სჭირიაო. ისიმც კარგი მოგეცესთ! მოუფლის კიდევ ბატონი... ეჰ! ვერას გავხდი: კატა ჩემს ბატონს ხელილამ გაუსხლტება... ასე ვივლი, ვიდრე სულზე ვით არ ამოვტივტივდები, თუ გზაში კისერი არ მომტყდა. „Ой, перекинусь! А може и не!“*)

ფონ-დერ-ვირენ.

*) ერთი უკრაინელი ურმით მიდიოდა გზა მთის ფერდობზე იყო. შეშინდა, ურემი გადაბრუნდება და გაიძახოდა „ой перекинусь, а може и не“ — „ო, სანამ ურემი არ გადაბრუნდა და როცა გადაბრუნდა და პირქვე დავსა, ნუგეშობდა: „казавъ, що перекинусь, такъ, и перекинувся.“

პახომს გული შეუწუხდა, კვლავ დერეფანს მიაშურა
 ჰხედავს კაცი „ჩინოვნიკი“ ოთხი იყო, შვიდი, თუ რვა
 ლალად ბჭობენ დერეფანში, არ აწუხებთ არცა ურვა
 პახომს, (გულში) ჯოჯოხედათ დაბრუნება მოესურვა!

ქ. ზესტაფონი (შორაპნის მაზრა).

შორაპნის სამაზრო ერობამ თავის მუნიციპალურ მოღვაწეობაში ფართო ასპარეზი მისცა მაზრაში ხელოვნების აყვავების საქმეს. ამ მიზნით მან (გამგეობამ) მოიწვია ხელოვნების ინსტრუქტორათ იტალიაში კურს დამთავრებული და ამხანაღ ს.შობლოში დაბრუნებული, გამოჩენილი კომიკ-დრამატურგი—ვ. ურუშაძე.

ეს ჯკანასკნელი, შეუდგა რა თავის მოვალეობის ასრულებას, დიდ ყურადღებას აქცევს ხელოვნების მკვიდრ ნიადაგზე დაყენებას. ბ. ურუშაძეს გამოუმუშავებია მთელი რიგი სახელომძღვანელო დებულებებისა. დაუსახავთ რა მიზნათ, რომ თეატრი-ხელოვნება თავისუფალი უნდა იყვეს ყოველნაირ ზეგავლენისიგან, რომ იგი თავისუფლათ უნდა შლიდეს თავის მაცოცხლებელ ფრთებს, იგი (ინსტრუქტორი) სრულ თავისუფლებას ანიჭებს ყველა მათ, ვინც განიზრახავს რაიმე წარმოდგენის გამართვას: ვისაც რა უნდა ის დადგას, როგორც უნდა ისე ითამაშოს, ვისაც უნდა ის გამოვიდეს სკენაზე, სულ ერთია რა მიზნისთვის იმართება წერმოდგენა, ნებართვას იმ წამსვე მიიღებ, როგორც კი მისცემ 2000-3000 მანეთს. ამბობენ, რომ ასეთი მოღვაწის წართმევა განუზრახავს ქუთაისის სამაზრო ერობას მაგრამ, როგორც სარწმუნოთ გავიგეთ, შორაპნის ერობა ასე ადვილათ არ დასთმობს. ჯერ-ჯერობით სწარმოებს მოლაპა-

რაკება ამ ორ ერობათა შორის. ჩვენ გვგონია, რომ საბოლოოთ მოხდება შეთანხმება კომპრომისით: დარჩეს დროებით, სანამ შორაპნის მაზრა გაარტიტდებოდეს (რაც ძლიერ ადვილი საქმეა-ეს მოხდება ორ თვეში), შემდეგ კი დაეთმოს ქუთაისის ერობას.

შორაპნის მაზრის სამღვდლოება დიდ საგონებელშია ჩავარდნილი. ხსნიდა რა ყოველნაირ უბედურებას (გვალვას, ომს, სიძვირეს) მით, რომ ხალხს ღვთის სამსახური დაავიწყდა და უთითებდა რა ამ შეცდომის გასწორებაზე, რაც დაახლოვებით უკვე შეასრულა სოფლის გლეხ-კაცობამ პარასკევის გაუქმებით, კვირა-უქმე დღეებში ეკლესიაში სიარულით, „სამღვთოების“ გადახდით და სხვა, როდესაც ამ ზომებმა ცვერ უშვილა და გვალვა-სიძვირე უფრო გადიღდა, სამღვდლოება გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდა.

ამბობენ სამღვდლოება ჩუმ არალეგალურ კრებებს მართავს მაზრაში, ახალი ჭორის გამოსავონებლათ, მაგრამ ამასაც უშედეგოთ ჩაუვლია.

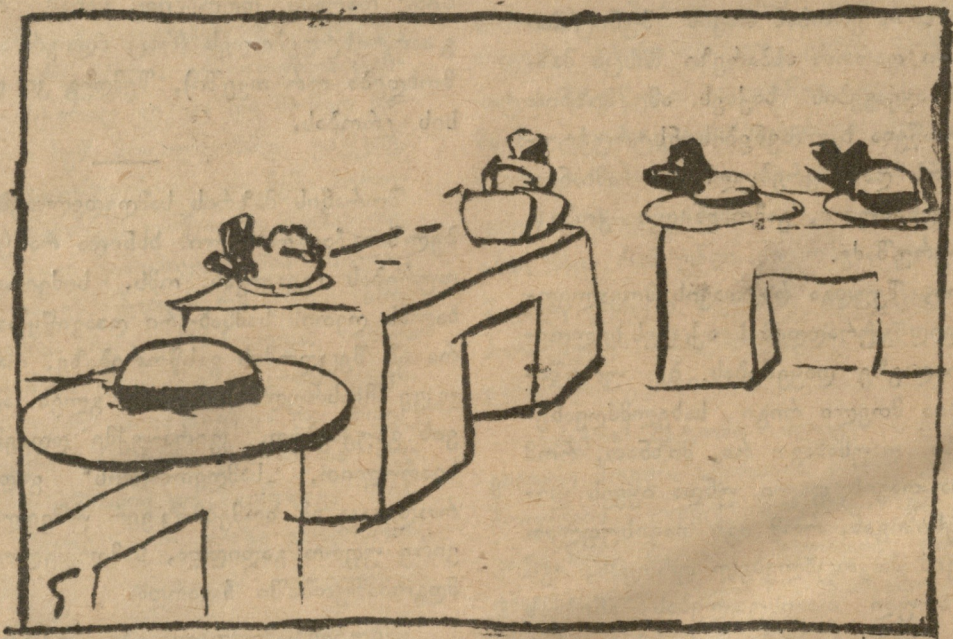
დაბოლოს ერთში შეთანხმებულან: მიმართონ საგანგებო დელოგაციის საშვალეებით ყოველად მორწმუნე ლეონიდს, რათა ამ ჯკანასკნელმა აჩვენოს მათ გზა ჩიხიდან ამოსასვლელი. დელოგაციაში არჩული ყოფიღან: მღ. ქსენაფონტე ღამბაშიძე და მღ. მაქსიმე ქუშბაძე.

პროლეტარი.

სოქვა პახუმმა თავის გულში: — „აქ საქმე სჩანს წასაგები, რათ გამგზავნა ღმერთმა დაბლა ახლო ვახდა ვასაგები, განათლების სამინისტროს ვნახავ ვაფხდე რას ვგები“! შევიდა და ვაცაჰკვირდა ნახა მათი ამაგები.

შუნ ნაყიენი დაემზადათ სიცხე იყო ვითა დიდი. მითი გულსა იგრილებდენ, მთხოვნელთა არ ჰქონდათ რიდი სდვა პახომი შორი ახლო, მსახურთაგან განარიდი არც ნაყიენი შესთავაზეს, არცა უთხრეს: გარე მიდი.

ელოდა და ლოდინისგან ოდეს გული შეუდონა პახომ გარე გამოვიდა, გულს სევდა არ მოეფონა ღღე ვავიდა სამსახურის, მან კი საქმე დარამის წონა ვერავერი ვააკეთა, ვერაფერი ვერ იღონა.

შეიჭვრიტა კაბინეტში. იქ კვლავ სტოლი, სტოლზე პური, ერთი სული არეინ მოსჩანს, ვის ეკისროს სამსახური. სტოლი, სტოლი, სტოლი, სტოლი, ქუდი ქალთა დასახური სხვა არრა სჩანს ოთახებში მომუშავეთ ნასახური.

(დასასრული იქნება)